

हृणुयाद् विधानेन ततः षोडश ऋत्विजः ॥
 विद्यावतः सदाचारानष्टौ वा भक्तिसंयुतः ।
 मध्ये वेदी समालीख्या विचित्रैर्वर्णकैस्ततः ॥
 पद्ममण्डलं तत्र स्थापयेत् कलसं ततः ।
 रत्नसिंहासनं रम्यं संस्थाप्य विजितेन्द्रियः ॥
 तत्राधवासनं कुर्यादमृत्युसारणपूर्वकम् ।
 प्रतिमायां विधानेन देवीमावाहयेत्ततः ॥*॥
 प्राश्नानायम्य मूलेन त्रिरिकापे च चेतसा ।
 मूलमन्त्रस्य जनकं मुनिं विन्यस्य मूर्धनि ॥
 मुखे हृन्मन्त्रं गायत्री सीतादेवीं हृदि न्यसेत् ।
 नाभीं तु विन्यसेद्ब्रह्मन् लक्ष्मीबीजं सविन्दुकम् ॥
 पादयोश्च नमः शतैः ततो विन्यस्य मन्त्रवित् ।
 श्रीं श्रीमित्यादिभिर्बीजैर्हविषपटस्वरसंयुतैः ।
 कृत्वा करषडङ्गेषु न्यासं ध्यायेत्ततो व्रतौ ॥*॥
 चतुर्भुजां सुवर्णाभां रामालोकनतत्पराम् ।
 श्रीराघवाश्रितां सीतां चित्तयेदृदि सर्वदा ॥
 इति ध्यात्वा समुच्चार्य मूलमन्त्रं कृताञ्जलिः ।
 सविन्दुकमलाबीजं पूर्वमुच्चार्य गौतम ॥
 सीतायै इति पञ्चाक्षु नमश्चन्दं वदेत् किल ।
 संपूज्य प्रतिमां रात्रौ कृत्वैवमधवासनम् ।
 ब्रह्मचारी भूमिशायी तस्यां रात्रौ भवेद्भूती ॥
 तस्यां नवम्यां विधिषत् कृत्वा शौचमर्तद्विद्वतः ।
 नद्यादौ विमले स्नात्वा नित्यकर्म विधाय च ॥
 ततस्तु प्रथमे यामे नित्यपूजाविधिं व्रतौ ।
 कृत्वा द्वितीयपहरौ गौतमाद्यपुरःसरम् ॥
 मध्याह्नसमये भक्त्या कुर्यादिकाग्रचेतसा ।
 आसने उपविष्टादौ मूलं विन्यस्य पूर्ववत् ॥
 चतुरस्रं पट्कोणं त्रिकोणं च पुरस्ततः ।
 कृत्वा मण्डलमाधारं तत्र संपूज्य मन्त्रवित् ॥
 मूलेन शङ्खं संस्थाप्य जलमासिच्य निर्मलम् ।
 चिन्मयं तत्र संचिन्त्य तीर्थमङ्गुशमुद्रया ॥
 बाहुभ्यां मूलमन्त्रेण सप्तवाराभिमन्त्रितैः ।
 जलेः संमोक्षयेद्दिहान् सामग्रीं पूजनोचिताम् ॥
 पात्राणि ताम्रहेमादिनिर्मितानि ततो मुने ।
 पाद्यार्घ्यप्रदानार्थं मधुपर्कार्थमेव च ॥
 तथैवाचमनौयार्थमेवमासादयेत् क्रमात् ।
 एकस्मिन्नथवा पात्रे पाद्यादीनि प्रकल्पयेत् ॥
 पात्राणीत्यं समासाद्य ततोऽन्तर्यामिणोऽपरेत् ।
 पुष्पाञ्जलिं समादाय ध्यायेद्दं प्रतिमागतम् ॥
 शङ्खचक्रगदापद्मान्याग्रयन्तीं चतुर्भुजैः ।
 महामतेस्तथा प्राप्नो जनकस्य महात्मनः ॥
 हस्तचालनतः साक्षादाविर्भूतां स्वतः त्रियम् ।
 सीतां देवीं हृदि ध्यात्वा मूलमन्त्रेण मन्त्रवित् ॥
 पुष्पाञ्जलित्रयं देवौ प्रतिमामूर्धनि चिपेत् ।
 हिरण्यवर्णां मन्त्रेण देवीमावाहयेत्ततः ॥
 आवाहनादिमुद्राणां मष्टकं संप्रदर्शयेत् ।
 तामावाहय इत्युक्तो मन्त्रो देव्यासने मुने ॥
 अश्वपूर्णांमर्चदानं पाथं काशीर्जस्रमन्त्रतः ।
 चन्द्रप्रमेति मन्त्रेण दद्यादाचमनीयकम् ॥
 आदित्यवर्ण इत्युक्तो मन्त्रः पञ्चासृते भवेत् ।
 अप्यायस्वति मन्त्रेण पयसा स्थापयेत्ततः ॥
 दधिक्रावस्ततो दध्ना घृतेन घृतवतुत ।

मधुना मधुवातेति वृचया सितया मुने ॥
 खादुयवस्त्रमन्त्रेण ततस्त्रीर्षाम्भुभिः क्रमात् ।
 उपेतु मामिति प्रोक्तः सीतायाः स्त्रपने मनुः ॥
 स्वर्णसिंहासने रम्ये प्रतिमां स्थापयेद्भूती ।
 वासोभिः सुव्यापसिति पूजयेद्दिमलोत्तमैः ॥
 गन्धहारामिति भवेद्दाने गन्धादिकस्य तु ।
 मनसः काममित्याहुर्मन्त्रमाभरणादिके ॥
 मधुपर्कं ततो दद्यात् सीतादेव्यै विधानतः ।
 कस्तूरीकुसुमोपेतैः कर्पूरागुरुचन्दनैः ॥
 प्रतिमां पूजयेद्भक्त्या यतः पुण्यैः स्वकालिकैः ।
 सुगन्धैः कर्हमेनेति मन्त्रेण किल गौतम ॥
 शर्षपैस्तुलसीपत्रैः कोमलैर्मञ्जरीयुतैः ।
 प्रतिमां मूलमन्त्रेण शतमष्टोत्तरं जपेत् ।
 ततः संपूजयेद्दिहान् राजानं जनकं व्रतौ ॥
 जनकपूजामन्त्रः ।
 'देवी प्रज्ञालया साक्षादवतीर्णा यदालये ।
 मिथिलापतये तस्मै जनकाय नमो नमः ॥'
 महामतिपूजामन्त्रः ।
 'श्रीसीताजननी मातर्महिषी जनकस्य च ।
 पूजां गृह्णाण महत्तां महामति नमोऽस्तु ते ॥'
 शतानन्दपूजनमन्त्रः ।
 'निधानं सर्वविद्यानां विद्वत्कुलविभूषणः ।
 जनकस्य पुरोधास्त्वं शतानन्दाय ते नमः ॥'
 हलपूजनमन्त्रः ।
 'जीवयस्वखिलं विश्वं चालयन् वसुधातलम् ।
 प्रादुर्भावयसे सीतां सीरं तुभ्यं नमोऽस्तु वै ॥'*
 सुभगापूजनमन्त्रः ।
 'त्वयैवोत्पादितं सर्वं जगदेतच्चराचरम् ।
 त्वमेवासि महामाया मुनीनामपि मोहिनी ॥
 त्वयायत्ता इमे लोकाः श्रीसीतावत्प्रभा परा ।
 वन्दनीयासि देवानां सुभगे त्वानमाम्यहम् ॥*॥
 ततोऽष्टदलमध्यस्थजयाद्या भक्तितः क्रमात् ।
 संपूजयेद्दिहान् गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥
 बहिर्भण्डलवर्तित्यः षोडशधास्तु देवताः ।
 अणिमाद्यभिधाः पूज्या बहिः सर्वां ऋचस्ततः ॥
 संपूज्यावरणाखेवं मुख्यदेव्यास्ततो व्रतौ ।
 दशाङ्गैर्गुणैर्दद्याद्द्वयपमापः सतविभिः ॥
 दीपस्तु साज्यवर्त्तारिभिरार्द्रं पुष्करिणामिति ।
 नैवेद्यं घृतपक्वान्नैर्नानाव्यञ्जनसंयुतैः ॥
 प्रदद्यात् पायसाद्यैरप्यार्द्राः करिणामिति ।
 रात्रौ च गुडलङ्कान् महामन्त्रे निवेदयेत् ॥
 ताम्बूलं च ततो दद्यात् कर्पूराद्यैः सुसंयुतम् ।
 साङ्गतासिद्धये देया यथाशक्ति च दक्षिणा ॥
 नौराजयेत्ततो देवीं प्रणमेत्तदनन्तरम् ।
 तामाह्वय च मन्त्रेण पुष्पाञ्जलिमथार्पयेत् ॥*॥
 मूलेन हावयेत् विप्रैरष्टोत्तरसहस्रकम् ।
 अष्टोत्तरशतं वापि पायसं शर्करायुतम् ॥
 आहुतीनां ततः पञ्चानुने कुर्यात् प्रदक्षिणाम् ।
 पुनः पुष्पाञ्जलिं दद्यात् सीतामूर्धनि भक्तितः ॥
 आदाय तुलसीपत्रं पुण्यं यत्किञ्चिदेव वा ।
 सीताङ्गिपञ्चजान्त्या तदाकारं विभावयन् ॥
 इति मन्त्रशिरा भूत्वा रोपयेत्तत् समूर्धनि ।

ततः सीतापदाम्भोजद्वयं संस्पृश्य मङ्गलम् ॥
 कराञ्जलिपुटं बद्ध्वा प्रार्थयेद्भामवत्प्रभाम् ।
 भक्त्या परमया ब्रह्मन् तामिः कोमलशक्तिभिः
 दुरन्तसंसारसमुद्रमग्नं
 सीते शरण्यां शरणगतं त्वाम् ।
 उदारयस्वाश्रु कृतं भयेत-
 इत्तं ततो देवि मयि प्रसीद ॥
 संप्राप्य जानकीमवं दण्डवत् प्रणमेत् पुनः ।
 पुष्पाञ्जलिं पुनर्दत्त्वा स्तुवीत परमेश्वरीम् ॥
 नीलनीरजदलायतच्छणां
 कौशलेशुभजसावलम्बनाम् ।
 सानुरागहरिमेवमीक्षतीं
 भावये मनसि रामवत्प्रभाम् ॥
 मन्दहंसगतिगात्रां कृशाङ्गीं
 कामकान्तिपरिभूतचन्द्रिकाम् ।
 ताडकारिचहरेमविमग्नां
 भावये मनसि रामवत्प्रभाम् ॥
 कुन्तलालककपोलमाननां
 राहुवक्त्रगुह्यसमयुतिम् ।
 वाससा पिदधतीं ह्रियाकुलां
 भावये मनसि रामवत्प्रभाम् ॥
 कायवाञ्छनसङ्गीः पतिर्व्यधात्
 स्वप्रजायतिषु राघवेश्वरः ।
 शिवविरिञ्चिभिराङ्गु वन्दितां
 भावये मनसि रामवत्प्रभाम् ॥
 भक्तैकगम्यां प्रकृतेः पराञ्च
 चित्ते शृङ्गं लोकनमस्कृताञ्च ।
 भूवायुवक्त्रवन्नाकसंस्थितां
 विभावये चेतसि रामवत्प्रभाम् ॥
 इन्द्रबद्धनदानुपालकैः
 सदिमानगणमास्थितैर्हि वि ।
 पुण्यवधं मनुस्तुतशीलां
 भावये मनसि रामवत्प्रभाम् ॥
 ध्येयमानममरैश्च स्वरूपां
 वामधामतनुनिर्जितहेमाम् ।
 फुल्लनीरजविभावराननां
 भावये मनसि रामवत्प्रभाम् ॥
 सच्चयैर्हि विसदां विमानगै-
 र्विस्मयाकुलमनोभिरीक्षिताम् ।
 तेजसापि दधतीं सदा दिशं
 भावये मनसि रामवत्प्रभाम् ॥
 पतदष्टकमनिदहानिहृद्
 यः पठेदथ शृणोत्यहर्मुखे ।
 अन्तरापरहिता तु मैथिली
 तस्य भक्तिमत्तुलां प्रयच्छति ॥
 सुत्वेत्यं जानकीदेवीं गौतमाद्यादिभिर्व्रतौ ।
 रात्रौ जागरणैः सर्वां तां रात्रिमपवाहयेत् ॥
 ततः प्रातर्हमस्याञ्च पृथक्कृतिविधिना हिज ।
 प्रतिमां पूजयित्वा वा चार्थं पूजयेत्ततः ॥
 तस्मै सोपस्करां दद्यात् सर्वकां गां पयस्विनीम्
 दक्षिणाञ्च यथाशक्ति ततः पूर्णाहुतिं करेत् ॥
 पूर्णाहुतिविधानेन कृत्वा च प्रतिमादिकम् ।